Een bijdrage voor het knotten van wilgen

Regelmatig onderhoud nodig

Om de karakteristieke knotbomen in het landschap te handhaven is regelmatig onderhoud nodig. Daar dit vaak jaren achterwege is gebleven zijn vele bomen uitgegroeid en is het kappen van het kophout een ekstra groot karwei geworden.
De nu in het leven geroepen bijdrageregeling is bedoeld om het uitvoeren van dit achterstallig onderhoud te stimuleren; zij zal van kracht zijn voor de periode 1976 t/m 1980.
Een aanvrager die ten minste 50 bomen gaat knotten waar in jaren niets aan is gebeurd kan nu een bedrag van maksimaal *f* 4,— per boom ontvangen nadat hij dit werk heeft uitgevoerd. Dit bedrag is uiteraard maar een tegemoetkoming in de kosten van dit onderhoud. Bij oude bomen die soms in 20 à 30 jaar niet zijn gekapt kost het veel werk om het „haar" er af te zagen.
Veelal met behulp van motorzagen komen er hele „bomen" naar beneden die dan gekort en afgevoerd moeten worden. De takken verbrandt men meestal ter plaatse. Voor grotere partijen hout (meer dan 10 ton) is gelukkig afzet te vinden als vezel- of papierhout.
Doordat dit hout geld opbrengt (vaak komt er één ton hout van 3 tot 6 bomen) wordt in veel gevallen een deel van de kosten van motorzagen en transport goedgemaakt.
Sommige eigenaren van knotwilgen hebben nog gelegenheid en zin om het onderhoud, dat vrij veel werk vraagt, zeker als het achterstallig is, te verrichten. Ook worden eigenaren de laatste jaren flink geholpen door milieuwerkgroepen en andere vrijwilligers.
De (totale) aktiviteit om de knotwilgen te gaan onderhouden is een aantal jaren geleden geboren bij aktiegroepen die terecht meenden dat het verloren gaan van de knotbomen een grote verarming van het Hollandse landschap zou betekenen. Zij staken de handen uit de mouwen en hebben in hun direkte omgeving het nodige gedaan.
In het seizoen 1974–1975 waren het, naar uit een enquête blijkt, een 2500 mensen die gezamenlijk met behulp van boeren en gemeenten 25 à 30.000 bomen onder handen namen. In het seizoen 1975/1976 hebben alleen al de vrijwilligers ca. 14.000 knotwilgen en -populieren behandeld. Daarbij komen nog 1.000 knotelzen.
De hierbij vrijkomende houtmassa, die aan de papierindustrie kon worden verkocht en daar nuttig werd verwerkt, steeg van 700 ton in 1974/1975 naar 1.400 ton in het volgende seizoen. 5.000 enthousiastelingen werkten hier heel wat vrije zaterdagen aan.
Het aantal bomen dat per jaar wordt aangepakt is echter nog veel te laag als we bedenken dat er naar alle waarschijnlijkheid volgens ruwe schattingen 1 miljoen knotbomen in Nederland staan die om de ongeveer 5 jaar onder handen zouden moeten worden genomen.
De nu door de overheid te verstrekken bijdrage ter stimulering van deze partikuliere aktiviteiten zal het mogelijk maken om b.v. voor het moeilijkste en zwaarste werk, het afzagen van de zware toppen, professionele krachten in te schakelen en te betalen. Dit zal het de vrijwilligers mogelijk maken hun energie volledig ten goede te laten komen aan het opruimen, stapelen en verbranden van takken, wat alle zeer arbeidsintensieve karweien zijn.
Wij hopen dat deze bijdrageregeling zal gaan leiden tot een snelle aanpak van de achterstand in het onderhoud, zodat de karakteristieke knotbomen ons landschap zullen blijven sieren.
N.B. Tijdens de knot-akties worden vaak ook lege plekken in de rij opgevuld door het in de grond zetten van wilgetakken (wilgepoten). Hiervoor in het kort de volgende wenken:
– gebruik voor nieuwe aanplant *nooit* poten uit oude knotwilgen want zij kunnen met watermerkziekte besmet zijn; (zie „Populier", november 1975, blz. 67)
– schaf nieuw, gezond plantmateriaal aan;
– vraag vóór het planten op nieuwe plaatsen advies aan de landschapskonsulent van het Staatsbosbeheer of de standplaats verantwoord is.

Kunnen deze wilgen nu behouden blijven?

De bijdrageregeling

De officiële tekst van de regeling is de volgende:

DE MINISTER VAN LANDBOUW EN VISSERIJ
b e s l u i t :

Artikel 1
Dit besluit verstaat onder:
a de directeur: de Directeur van het Staatsbosbeheer.
b de eigenaar: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die krachtens eigendom of enig ander zakelijk recht dan wel krachtens enig duurzaam persoonlijk recht het genot heeft van grond.

Artikel 2
1 Ter zake van het verrichten van werkzaamheden in verband

met achterstallig onderhoud van knotbomen kan een bijdrage uit 's Rijks kas worden verleend in de kosten van die werkzaamheden voor zover deze door de directeur of een door hem aangewezen ambtenaar zijn goedgekeurd.
2 De in het eerste lid bedoelde werkzaamheden moeten zijn verricht in het tijdvak van 1 januari 1976 tot en met 31 december 1980.

Artikel 3
De bijdrage wordt uitsluitend verleend indien de knotbomen voorkomen op terreinen waarvoor in het in artikel 2, tweede lid, bedoelde tijdvak geen andere bijdrage ten behoeve van het beheer of het onderhoud uit 's Rijks kas is of wordt verleend.

Artikel 4
1 De bijdrage wordt verleend hetzij aan de eigenaar hetzij aan de pachter op diens aanvrage.
2 Meerdere eigenaren en/of pachters kunnen gezamenlijk één aanvrage indienen.
3 De bijdrage wordt uitsluitend verleend indien de aanvrage betrekking heeft op tenminste 50 knotbomen.

Artikel 5
De bijdrage bedraagt *f* 4,— per knotboom.

Artikel 6
1 De bijdrage wordt verleend door de directeur of een door hem aangewezen ambtenaar.
2 Aan de verlening van de bijdrage kunnen nadere voorwaarden worden verbonden.

Artikel 7
De aanvrage voor een bijdrage wordt schriftelijk ingediend bij de hoofdingenieur-directeur voor de Landinrichting in de provincie waarin het grootste gedeelte van de in de aanvraag betrokken bomen zich bevindt.

Artikel 8
De bijdrage wordt uitbetaald nadat de directeur of een door hem aangewezen ambtenaar is gebleken dat de werkzaamheden zijn uitgevoerd.

Artikel 9
De beschikking kan worden aangehaald als:
„Beschikking bijdrage Achterstallig Onderhoud Knotbomen".
Zij treedt in werking met ingang van de datum van haar publikatie in de Nederlandse Staatscourant.

's-Gravenhage, 13 oktober 1976
De Minister van Landbouw en Visserij
(w.g.) Van der Stee

Toelichting op de regeling
De regeling is gericht op het bestrijden van de financiële tekorten die ontstaan bij het uitvoeren van achterstallige onderhoudswerkzaamheden aan knotbomen.

Welke knotbomen komen voor een bijdrage in aanmerking?
In principe kan een bijdrage worden verleend voor werkzaamheden aan ten minste 50 levenskrachtige knotbomen. Deze knotbomen mogen niet staan op terreinen waarvoor al een Rijkssubsidie wordt verleend voor het beheer of onderhoud zoals met de bezittingen van natuurbeschermingsorganisaties het geval is. Knotbomen staande op gronden waarvoor een bosbijdrage wordt ontvangen vallen wel onder regeling.

Voorwaarden verbonden aan de bijdrage
– Wil de aanvrager van de bijdrageregeling profiteren dan mag hij niet met de werkzaamheden beginnen alvorens hij een toezegging voor een bijdragebeschikking heeft ontvangen.
– De werkzaamheden moeten worden verricht binnen de termijn die in deze beschikking is genoemd.

Wijze van aanvragen van de bijdrage
De aanvraag voor een bijdrage moet door middel van een daartoe bestemd formulier worden gedaan bij de hoofdingenieur-direkteur voor de Landinrichting in de provincie waarin het grootste gedeelte der bomen zich bevindt.
Het formulier moet volledig worden ingevuld en in tweevoud worden ingediend. Het dient vergezeld te gaan van een *topografische* kaart 1 : 10.000 waarop de plaats van de knotbomen duidelijk is aangegeven.
De aanvrager kan zijn de eigenaar of de pachter of hun gemachtigde. Meer eigenaars en/of pachters kunnen gezamenlijk een aanvraag indienen. Alle betrokkenen dienen dan de verklaring op de aanvraag te ondertekenen waarbij één persoon wordt gemachtigd het werk uit te laten voeren en de bijdrage in ontvangst te nemen.

Uitbetaling
Als alle bomen, opgenomen in de aanvrage geknot zijn, moet dit worden bericht aan de hoofdingenieur-direkteur voor de Landinrichting. Deze betaalt dan de bijdrage uit als hem gebleken is dat het werk tot genoegen is uitgevoerd.
Om te voorkomen dat men lang op zijn bijdrage moet wachten kan het dienstig zijn het totaal aantal te knotten bomen te verdelen over verschillende aanvragen. De uitbetaling moet nl. wachten tot alle bomen waarop een aanvraag betrekking heeft, zijn geknot.
Zijn minder bomen geknot dan aangevraagd, dan wordt het uit te betalen bedrag naar evenredigheid verlaagd.

Gehoopt wordt dat met deze subsidie vele knotbomen gered worden van een snelle ondergang die zij tegemoet zouden gaan door uitscheuren, omvallen of afsterven door de watermerkziekte. Is de zeer arbeidsintensieve, achterstallige onderhoudsbeurt eenmaal geweest, dan worden volgende, tijdiger uitgevoerde snoeibeurten veel eenvoudiger.

Adressen van de Hoofdingenieur-Direkteur voor de Landinrichting in de provincie:

Groningen:	
Engelsekamp 6, Groningen	tel. 050 - 239111
Friesland:	
Tesselschadestraat 7, Leeuwarden	tel. 05100 - 43313
Drenthe:	
Gymnasiumstraat 9, Assen	tel. 05920 - 12947
Overijssel:	
Assendorperdijk 2, Zwolle	tel. 05200 - 10533
Gelderland:	
Gildemeestersplein 1, Arnhem	tel. 085 - 629111
Utrecht:	
Woudenbergseweg 39, Austerlitz	tel. 03439 - 441
Noord-Holland:	
Klein Heiligland 84, Haarlem	tel. 023 - 319021
Zuid-Holland:	
Van Speijkstraat 13, Den Haag	tel. 070 - 924481
Zeeland:	
Westsingel 58, Goes	tel. 01100 - 16440
Noord-Brabant:	
Prof. Cobbenhagenlaan 225, Tilburg	tel. 013 - 678755
Limburg:	
Lindanusstraat 12, Roermond	tel. 04750 - 14251
IJsselmeerpolders:	
Koopmansstraat, Lelystad	tel. 03200 - 26184